

Utbildningsinspektion i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde, grundskola F-6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga författningar. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Stadsdel Limhamn-Bunkeflo, Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde

Skolverket sände den 1 november 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde har bestått av undervisningsråden Ebba Svartz och Martin Persson. Besök i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde inleddes den 6 september och avslutades den 8 september 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Stadsdel Limhamn-Bunkeflo, Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde genomfördes formella intervjuer med elever, pedagogisk personal, elevvårdsteam samt rektorn. Föräldrarna erbjöds att delta i en intervju men avstod. Flertalet klasser besöktes under dagarna och delar av lektioner observerades i de båda arbetslagen. Under verksamhetsbesöken fördes samtal med både elever, pedagogisk personal, skolvärdinna med flera.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Stadsdel Limhamn-Bunkeflo, Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	250
Skolbarnsomsorg	249
Förskoleklass	78
Grundskola	332

Utbildningen i rektorsområdet omfattar förskoleklass, grundskolorna Tygelsjöskolan och Klagshamnsskolan med årskurserna 1–6 samt fritidshemsverksamhet. Förskoleklasserna och fritidshemmen är integrerade i skolornas lokaler. I Tygelsjöskolan finns 195 elever i årskurs 1–6 samt 40 i förskoleklass fördelade på elva klasser. I Klagshamnsskolan finns 137 elever i årskurs 1–6 samt 38 i förskoleklassen fördelade i sju klasser. Lokalerna behöver utökas både i Tygelsjö- och Klagshamnsskolan eftersom det sker en omfattande utbyggnad av bo-

städer i rektorsområdet. Skolorna har i dagsläget inte möjlighet att ta emot alla elever som önskar gå på skolorna. En ny skola byggs för årskurserna 6–9 i rektorsområdet som beräknas vara klar höstterminen 2006. I rektorsområdet ingår även förskolorna Kallenberg, Opalen, Rubinen, Tygelsjö samt Västra Klagstorp. Förskoleverksamheten ingår inte i denna rapport utan kommer att redovisas i rapporten för stadsdel Limhamn-Bunkeflo.

Rektorsområdet är indelat i två arbetslag, ett på vardera skolan och rektorsområdets profil är arbetet med Emotionell Intelligens.

Rektorsområdets upptagningsområde är i huvudsak äldre och ny villabebyggelse med omgivande landsbygd. Ett antal elever åker skolbuss till och från skolan.

Tygelsjöskolan består av olika byggnader och skolans huvudbyggnad invigdes 1942. Klagshamnsskolan består också av olika byggnader med olika ålder där den äldsta är från 1860-talet, huvudbyggnaden invigdes 1905 och ytterligare en skolbyggnad byggdes 1995. Ett fåtal elever med utländsk bakgrund finns i rektorsområdet.

I Tygelsjöskolan finns en särskild undervisningsgrupp kallad ”Lilla klassen”.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

För att följa elevernas kunskapsutveckling använder rektorsområdet diagnostiska prov, de nationella ämnesproven i skolår 5 samt språk- och matematikutvecklingsplaner. Detta medför att elevernas kunskapsutveckling följs i dessa ämnen medan det för de andra icke behörighetsgivande ämnena saknas en systematisk uppföljning av elevernas kunskaper. Elevernas kunskapsutveckling ingår därför inte som en del i rektorsområdets uppföljnings- och kvalitetsarbete. I samtalen med elever och pedagogisk personal framkommer att elevernas kunskaper om målen för utbildningen är låga. Möjligen är målen för engelska, matematik, och svenska något kända. Lärarna uppger att eleverna informeras vid individuella samtal men upplever att det är svårt att få eleverna medvetna om kunskapsmålen och att få dem att förstå betydelsen av dessa. Inspektörsteamet bedömer att de nationella kunskapsmålen är föga kända av eleverna och att rektorsområdet bör arbeta mer aktivt och medvetet för att göra kunskapsmålen kända för eleverna. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 är mycket goda och ligger betydligt över snittet för Malmö kommun.

Tabell 1 Andelen godkända elever eller på god väg att bli godkända på de nationella ämnesproven i årskurs 5 fördelar sig år 2004 och 2005 enligt följande:

Årskurs 5	Tygelsjö/Klagshamnsskolan	
	2004	2005
Svenska	99 %	100 %
Matematik	100 %	100 %
Engelska	95 %	99 %

I samtalen med rektorn och lärarna framkommer att olika stödåtgärder riktas till fler pojkar än flickor. Dock har inte rektorsområdet analyserat vad denna skillnad beror på och inte heller analyserat om det, ur genussynpunkt, finns en skillnad i resultaten på de nationella ämnesproven i skolor 5.

Eleverna deltar i rektorsområdets formella demokratiska beslutsformer efter ålder och mognad. De visar i samtalen med inspektörsteamet kunskap om skolans beslutsprocesser och ger exempel på konkreta förändringar som genomförts på skolan som resultat av deras synpunkter. Det är i huvudsak praktiska frågor som rör skolans inre och yttre miljö som eleverna tar upp för diskussion men även innehåll och arbetsformer i undervisningen. Eleverna visar förmåga att argumentera och uttrycker en vilja att påverka och förändra verksamheten.

Genom arbetet i rektorsområdets olika råd utvecklar eleverna förmåga att ta allt större ansvar för såväl sin utbildning som den verksamhet de finns i och för sin miljö.

Rektorsområdet har tidigare använt sig av en trivselenkät, åren 1997 till 2002, för att över tid följa elevernas utveckling kring normer och värden. Elevernas utveckling visade en klar förbättring under de år den användes. Trivselenkäten används inte idag. Personalen uppger att eleverna har blivit bättre på att hantera relationer och konflikter både med vuxna och med elever. De har förmåga att tala om känslor och förstå och respektera andras känslor. I samtalen som förs under besöksfallet framkommer att mobbning inte förekommer men att konflikter mellan elever uppstår ibland. Det händer också att enskilda elever blir kränkta genom exempelvis ord eller blickar. Eleverna uppger dock att de tar avstånd från kränkande behandling och är väl medvetna om skolans normer och regler, vilket bekräftas av rektorn och personal. Inspektörsteamet observerade ett ömsesidigt respektfullt förhållningssätt mellan elever och vuxna samt att eleverna visar acceptans för varandra och för olikheter.

Eleverna är trygga såväl fysiskt som psykosocialt och beskrivs av lärarna som övervägande ambitiösa och studiemotiverade.

Sammanfattningsvis är elevernas kunskaper i engelska, matematik och svenska mycket goda. Eftersom det saknas kunskapsuppföljningar i övriga ämnen kan någon bedömning av måluppfyllelsen inte göras. Dock bedömer inspektörsteamet att det finns förutsättningar för att även måluppfyllelsen i övriga ämnen är god. En systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen bör utvecklas. Eleverna har liten kännedom om kursplanernas och läroplanens mål vilket försvårar elevernas möjlighet att aktivt delta i planering och utvärdering av undervisningen. Det är av vikt att rektorsområdet arbetar mer aktivt och medvetet för att göra kunskapsmålen kända för eleverna. Vidare utvecklar eleverna normer, värden och förhållningssätt väl i enlighet med de nationella målen. Den sociala gemenskapen mellan elever och personal är trygg och trivsamt och eleverna visar goda kunskaper om skolans formella inflytande.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Rektorsområdet har välfungerande formella samverkansorgan med såväl elever som föräldrar. Utgångspunkten för samverkan är främst att främja elevernas lärande. De formella organen för eleverna är i form av olika råd och i en kom-

pisgrupp. Från och med årskurs 2 har klasserna klassråd en gång per vecka. I samtalen framkommer att eleverna har möjlighet att påverka arbetsmiljön i klassråden och frågorna rör till stor del trivsel- och ordningsfrågor samt praktiska frågor. Vid enstaka tillfällen kan även frågor rörande undervisningen innehåll och arbetsformer diskuteras. Skolornas elevråd sammanträder var fjortonde dag och består av elevrepresentanter från varje klass i årskurserna 3–6. Rektorsområdet arbetar medvetet för att öka elevernas förståelse och kunskaper för demokratiska processer och värnar om att elevernas synpunkter i olika råd skall beaktas, respekteras och genomföras i den mån det är rimligt. Eleverna anser att de har möjlighet att påverka och att de i många fall ser resultat av sina förslag.

Samverkan med föräldrarna sker genom de båda skolornas föräldraföreningar, föräldraträffar och utvecklingssamtal. Föräldraföreningarna träffas en gång per månad och rektorn deltar i samtliga möten. Rektorn uppger att föräldrarna är engagerade och utgör ett stöd för skolan och dess resultat. Föräldrarna erbjuds gemensam utbildning med personalen med inriktning på värdegrunden.

Elevinflytande är reglerat i skollagen och tillhörande förordningar. Enligt läroplanens mål att sträva mot skall skolan sträva efter att varje elev successivt utövar ett större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Inspektörsteamet observerade att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer förekommer i ringa omfattning. Inflytandet handlar i huvudsak om när arbetsuppgifter skall genomföras och ibland också hur. Vad och varför frågorna behandlas mer sällan. Lärarna uppger att eleverna i viss mån görs delaktiga genom temaarbeten. Genom egna observationer och via utsagor kan inspektörsteamet konstatera att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer till största delen är beroende av den enskilde läraren. Rektorsområdets arbete med elevernas inflytande och delaktighet bör förbättras och en övergripande strategi bör utvecklas för att skapa ett mer progressionsinriktat synsätt på skolan.

I Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde pågår ett aktivt arbete för att förebygga alla former av kränkande behandling. Arbetet är strukturerat och medvetet och av mycket god kvalitet. Under cirka åtta år har arbetet med Emotionell Intelligens, EQ, pågått. Arbetet ger eleverna redskap och förmåga att handskas med sina känslor, styra sina impulser, förmåga till empati samt att hantera relationer och konflikter. EQ finns inlagt på schemat varje vecka och handlingsplaner görs för att utveckla barnens självkännedom. Trivselregler är framtagna på skolorna och arbetet med EQ gör att både vuxna och elever har lättare att respektera och följa reglerna. En studie av effekterna av Tygelsjöskolans arbete med EQ och en jämförelse med en skola i Halland som under en begränsad tid arbetat med EQ är gjord. Studien utgör underlag för en psykologexamensuppsats. Resultatet av studien visar att Tygelsjöskolans kontinuerliga arbete innebär att eleverna i mycket större utsträckning använder sig av kognitiva strategier för att klara av känslomässiga upplevelser och att de har en positivare bild av hur kamraterna skulle kunna bemöta dem. Studien visade också att träningen måste anpassas till barnens individuella brister, färdigheter och ålder.

Rektorsområdet strävar efter att det skall finnas många vuxna bland eleverna och att de vuxna reagerar och agerar direkt om något inträffar. Antimobbningsteamet arbetar kontinuerligt med att förebygga och hantera kränkningar samt

utbildar och handleder kompisgruppen regelbundet. I samtalen med eleverna framkommer att kompisgruppens uppdrag är väl känt och uppskattat av övriga elever.

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att ett handlingsprogram för att motverka alla former av kränkande behandling upprättas. Handlingsprogrammet skall följas upp och revideras kontinuerligt. Rektorsområdet har en handlingsplan för förebyggande av mobbning, daterad år 2002. Planen saknar andra former av kränkningar samt perspektivet om en vuxen kränker en elev. Inspektörsteamet bedömer att handlingsprogrammet bör följas upp och revideras för att omfatta alla former av kränkningar samt rutiner när vuxen kränker elev. Handlingsprogrammet bör också benämnas handlingsprogram för att motverka alla former av kränkande behandling.

Skolsköterskan är anställd 20 timmar per vecka i rektorsområdet. I stadsdelen finns en skolläkare anställd som anlitas vid behov. Förutom sedvanliga hälsoundersökningar och vaccinationer arbetar skolsköterskan förebyggande i och utanför klassrummet med frågor rörande hygien, kost, sex och samlevnad med mera.

Stadsdelen har hälsoprofil och rektorsområdet skapar förutsättningar för att ge eleverna daglig fysisk aktivitet.

Sammanfattningsvis är arbetet med den psykosociala och fysiska arbetsmiljön i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde väl i överensstämmelse med läroplanens riktlinjer för hur skolan skall främja värdegrunden. På skolan bedrivs ett systematiskt och engagerat arbete för att skapa en trygg miljö för lärande. Skolans formella inflytande är väl organiserat och välfungerande. Dock bör det inre demokratiarbetet utvecklas för att stärka elevernas reella inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer så att eleverna i högre grad kan vara med att ta ansvar för sitt skolarbete. Skolans handlingsplan för förebyggande av mobbning bör följas upp och revideras så att det klart framgår att den omfattar alla former av kränkande behandling samt när vuxen kränker elev.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Rektorsområdet har utarbetat en arbetsplan och de lokala målen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer. Arbetsplanen är framtagen av lärare och skolledning, medan företrädare för elever och föräldrar inte har medverkat. Det pågår ett arbete för att konkretisera de nationella målen i kursplanerna och progressionsplaner i svenska och matematik är framtagna för årskurs F–9. Enligt rektorn och lärarna skall arbetsplanen revideras och bli mer ämnesbaserad utifrån arbetet med progressionsplanerna. Inspektörsteamet uppmärksammar rektorn på att elever och föräldrar skall göras delaktiga i detta arbete.

I de nationella kursplanerna finns ”Mål att uppnå” och ”Mål att sträva mot” i årskurs 5. Detta innebär att eleverna minst skall ha uppnått ”Mål att uppnå” i årskurs 5. Undervisning i de teoretiskt inriktade målen för ämnet hem- och konsumentkunskap sker i årskurserna 1 till 5 i huvudsak genom elevens val eller temaarbeten. Dock erbjuds eleverna arbete med de praktiska målen för ämnet först i årskurs 6 eller 7. Inspektörsteamet bedömer att undervisningen i hem

och konsumentkunskap inte ger eleverna möjlighet att nå alla mål som kursplanen anger för årskurs 5.

Det finns mycket välfungerande rutiner för att identifiera barn och elever i behov av särskilt stöd. Elevernas utveckling följs bland annat genom klasskonferenser som leds av rektorn. I elevvårdsteamet säkras elevernas rätt till stöd och teamet består av rektorn, specialpedagoger, psykolog, skolsköterska och chefen för stadsdelens centrala resursteam. Beslut fattas av rektorn i elevvårdsärenden. En specialpedagog är anställd på vardera skolan i rektorsområdet. Vid behov anlitas även stadsdelens centrala resursteam som består av psykologer och specialpedagoger. Välstrukturerade och konkreta åtgärdsprogram upprättas och följs upp tillsammans med föräldrar och elever. I rektorsområdet finns en särskild undervisningsgrupp för årskurserna 1–5. Inspektörsteamet bedömer att den särskilda undervisningsgruppen bedrivs väl i överensstämmelse med grundskoleförordningens reglering angående särskilda stödinsatser.

Arbetslagen är organiserade per årskurs och personal från skolbarnsomsorgen ingår i arbetslagen. Skolbarnsomsorgspersonalen arbetar under förmiddagen i klasserna tillsammans med läraren. Efter skoltid planeras och anpassas fritidshemsverksamheten efter barnens behov och önskemål.

Läroplanen anger att undervisningen skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Vidare skall skolan sträva mot att varje elev lär sig formulera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden. Vid besök i de olika klasserna såg inspektörsteamet variation i arbetssätt hos de olika lärarna. I några klasser utvecklar eleverna färdigheter i problemlösning och undersökande arbetssätt medan det i flertalet klasser pågår ett lärande där läraren förmedlar kunskaper och alla elever arbetar med samma uppgifter samtidigt. I de olika samtalen som fördes vid besökstillfället beskrivs undervisningen på samma sätt. Inspektörsteamet bedömer att individanpassningen för eleverna bör öka och eleverna bör ges ökade möjligheter till att utveckla färdigheter i problemlösning och undersökande arbetssätt. För övrigt observerade inspektörsteamet övervägande en lugn och harmonisk arbetsmiljö med motiverade och aktiva elever.

Ett filialbibliotek är inrymt i Tygelsjöskolan och en av lärarna ansvarar för arbetet med eleverna. Olika aktiviteter erbjuds eleverna och verksamheten har stimulerat deras intresse för att läsa och är mycket uppskattat. Likaså har en av lärarna en uppskattad och välfungerande biblioteksverksamhet på Klagshamnsskolan.

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet skall samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Vidare ligger ett särskilt ansvar på läraren att utveckla detta samarbete. Vad som sägs i läroplanen om lärare gäller också förskollärare och fritidspedagoger som undervisar inom de skolformer som läroplanen gäller för. I de samtal som fördes under besöken och genom inspektörernas observationer framkommer att samarbete mellan förskoleklass och skola förekommer i mycket liten omfattning.

Det är av vikt att skolledning och lärare gemensamt tar ansvar för att utveckla verksamheten så att ett samarbete mellan förskoleklass och skola kommer tillstånd.

Förutom utvecklingssamtal mellan elev, vårdnadshavare och lärare, två gånger per år, erbjuds vårdnadshavarna även ett samtal var tredje månad. I samtalen diskuteras elevens kunskapsutveckling samt sociala utveckling.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att undervisningen är av god kvalitet i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde och att de nationella målen styr planeringen av undervisningen i rektorsområdet. För övrigt observerade inspektörsteamet övervägande en lugn och harmonisk arbetsmiljö med motiverade och aktiva elever. I framtagandet av arbetsplanen skall elever och föräldrar göras delaktiga. Undervisning i hem- och konsumentkunskap skall organiseras på så sätt att eleverna har möjlighet att nå målen i årskurs 5. Individanpassningen för eleverna bör öka och eleverna bör ges ökade möjligheter till färdigheter i problemlösning och undersökande arbetssätt. Vidare bör samarbete mellan förskoleklass och skola komma tillstånd.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Rektorn i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde har många års erfarenhet av skolverksamhet på olika nivåer och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Skolledningsresursen i rektorsområdet består av rektorn och en biträdande rektor. Rektorn har det övergripande ansvaret och den biträdande rektor ansvarar för verksamheten i förskolan. Antalet personal i skolan med huvudsakligen pedagogiska arbetsuppgifter är 46. Tygelsjöskolan och Klagshamnsskolan utgör vardera ett arbetslag. I respektive arbetslag finns en arbetsenhetsledare som tillsammans med rektorn och biträdande rektor bildar en ledningsgrupp för rektorsområdet.

Elever och personal uppger att rektorn är väl förtrogen med och utgör ett stöd för verksamheten. Träffar mellan skolledning och personal genomförs kontinuerligt. Rektorn uttalar en stor tilltro till lärarna och det pedagogiska arbete de utför. Dock uppger lärarna att man önskar en aktivare roll från skolledningens sida i det pedagogiska utvecklingsarbetet. De saknar tillfällen för pedagogiska diskussioner och arbetslagsträffarna prioriterar oftast praktiska frågeställningar. De nationella styrdokumentet bearbetas sällan på ett djupare plan för att fungera som ett påtagligt stöd i det pedagogiska arbetet. Härvidlag torde skolledningen kunna driva och hävda de nationella styrdokumentet starkare för att utveckla skolan.

Ett systematiskt kvalitetsarbete saknas i rektorsområdet. Kvalitetsredovisningen för 2004 uppfyller förordningens krav, dock bör analysen av måluppfyllelsen förbättras och åtgärder för utveckling skrivas fram tydligare. Lärarna uppger att de är delaktiga i att ta fram kvalitetsredovisningen men de ser inte kvalitetsredovisningen som underlag för att utveckla verksamheten.

Rutiner och dokumentation som inspektörsteamet granskat avseende åtgärdsprogram, elevvårdsprotokoll, beslut om placering i särskild undervisningsgrupp med mera har god kvalitet.

Sammanfattningsvis är ledningen i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde väl förtrogen med den dagliga verksamheten, tar ansvar för de övergripande funktionerna som beskrivs i läroplanen samt har en ambition att kontinuerligt utveckla verksamheten. Dock bedömer inspektörsteamet att skolledningen bör föra en aktivare pedagogisk diskussion med personalen för att öka samsynen avseende kunskaper och arbetsmetoder och för att utveckla skolan. Vidare bör rektorsområdet utveckla ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete där resultaten utgör underlag för att förändra och förbättra verksamheten.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Elevers val erbjuds i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde med syfte att ge eleverna möjlighet till breddning och fördjupning av sina kunskaper i ett eller flera ämnen. Språkval erbjuds i årskurs 6 i tyska, franska, spanska och svenska. Ett fåtal elever har annat modersmål än svenska och modersmålsundervisning ges på Ängslättsskolan.

Det framkommer under besöket att föräldrar bidrar med ekonomiska medel i varierande storlek till studieresor, utflykter etc. I en av klasserna har föräldrarna bidragit med 2 000 kronor per elev för genomförandet av en studieresa. Inspektörsteamet vill betona att undervisningen skall vara avgiftsfri och att endast enstaka inslag av obetydlig kostnad får förekomma.

Rektorsområdet har en god beredskap att möta olika behov hos barn och elever och inspektörerna anser att funktionshindrade har likvärdig tillgång till utbildning.

Elever och föräldrar informeras om utbildningen genom t.ex. föräldramöten, föräldraråd, utvecklingssamtal, skriftlig information samt genom skolans hemsida. Informationen bedöms vara av god kvalitet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att elever och föräldrar har tillgång till utbildning, information och valfrihet i erforderlig omfattning samt att Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde tillgodoser elevernas behov av utbildning. När det gäller insamlandet av medel till skol- och studieresor se vidare den sammanfattande bedömningen i rapporten för stadsdel Limhamn-Bunkeflo.

6. Resurser

I Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde har pedagogerna adekvat utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Endast en av lärarna saknar pedagogisk högskoleutbildning men genomgår utbildning för att få behörighet. Rekrytering av pedagogisk personal har skett medvetet och en god samsättning vad gäller kön, ålder och kompetens finns i rektorsområdet. Rektorsområdet har förutom pedagogisk personal också psykolog, skolvärdinna, vaktmästare samt kanslist.

På Tygelsjöskolan är antalet lärare per 100 elever 7,2 och på Klagshamnsskolan 7,3 jämfört med Malmö kommun som har ett snitt på 8,4 och riket 7,9.

Fritidshemsverksamheten är organiserad i en grupp för sexåringar och en grupp för barn i åldern 7-12 år. I rektorsområdet finns totalt 249 barn och tre fritidspedagoger inom fritidshemsverksamheten. Övriga av personalen inom fritidshemsverksamheten har olika kompetenser som förskollärare, barnskötare, fri-

tidsledare med flera. Rektorn uppger att skälet till personalsammansättningen beror på svårigheter att rekrytera utbildade fritidspedagoger.

Personalens kompetensutveckling kopplas till rektorsområdets utvecklingsinsatser och ges såväl övergripande som på individnivå. Bland annat har rektorsområdet satsat på kompetensutveckling kopplat till värdegrundsarbetet, svenska och matematik. Dock framkommer att personalen önskar mer resurser till individuell kompetensutveckling.

Skolan tillhandahåller läromedel i tillräcklig omfattning och av god kvalitet för att kunna genomföra en tidsenlig utbildning. Skolan har ett mycket välutrustat bibliotek där eleverna har ”bokprat”, möjlighet till grupparbete, enskilt arbete med mera.

Undervisningen pågår i olika byggnader med lokaler som har skiftande karaktär och standard. Rektorn uppger att behovet av nya lokaler är stort eftersom rektorsområdet är ett inflyttningsområde med stor nybyggnation och unga familjer som flyttar in. Inspektörsteamet bedömer dock lokalerna som ändamålsenliga och att de svarar mot kraven i utbildningen samt att eleverna ges goda förutsättningar för trygghet och lärande.

Sammanfattningsvis gör inspektörsteamet bedömningen att Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde använder sig av lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Kompetensutveckling erbjuds utifrån aktuella utvecklingsområden och i viss mån utifrån individuella behov. Inspektörerna gör bedömningen att skolans lokaler, datorer och annat pedagogiskt material håller sådan standard att eleverna kan erbjudas en fullgod tidsenlig utbildning.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att rektorsområdet som helhet erbjuder en utbildning och verksamhet av god kvalitet. Elevernas kunskaper i engelska, matematik och svenska är mycket goda. Rutiner och arbete för att identifiera och att ge barn och elever i behov av särskilt stöd är mycket välfungerande. På skolan bedrivs ett systematiskt och engagerat arbete av mycket god kvalitet för att skapa en trygg miljö för lärande. Eleverna utvecklar normer, värden och förhållningssätt väl i enlighet med de nationella målen. Ledningen i Tygelsjö/Klagshamns rektorsområde är väl förtrogen med den dagliga verksamheten, tar ansvar för de övergripande funktionerna som beskrivs i läroplanen samt har en ambition att kontinuerligt utveckla verksamheten. Resurser i form av personal, lokaler och utrustning är goda eller mycket goda.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden. De nationella kunskapsmålen är föga kända av eleverna vilket försvårar elevernas möjlighet att aktivt delta i planering och utvärdering av lärandet. Det är av vikt att rektorsområdet arbetar mer aktivt och medvetet för att göra kunskapsmålen kända för eleverna så att de i högre grad kan vara med att planera, utvärdera och ta ansvar för sitt skolarbete. Vidare skall företrädare för elever och föräldrar medverka i utarbetandet av rektorsområdets arbetsplan. Skolans handlingsplan för förebyggande av mobbning bör följas upp och revideras så att det klart

framgår att den omfattar alla former av kränkande behandling samt när vuxen kränker elev.

Individanpassningen för eleverna bör öka och eleverna bör ges ökade möjligheter till färdigheter i problemlösning och undersökande arbetssätt. Skolledning och lärare bör ta ett gemensamt ansvar för att samverkan mellan förskoleklass och skola kommer tillstånd. Vidare bör rektorsområdet utveckla ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete där resultaten utgör underlag för att förändra och förbättra verksamheten. Som en del i kvalitetsarbetet bör likaså en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen utvecklas. Föräldrar bidrar med ca 2000 kronor till studieresor, utflykter etc. Undervisningen skall vara avgiftsfri och endast enstaka inslag av obetydlig kostnad får förekomma. Bedömning av insamlandet av medel till skol- och studieresor se vidare rapporten för stadsdel Limhamn-Bunkeflo.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Undervisningen i hem och konsumentkunskap skall ges i sådan omfattning så att eleverna har möjlighet att nå målen i årskurs 5.

Datum
2006-03-01

Ort
Lund

Ebba Svartz

Martin Persson